

statsgaranterede Obligationer end for de andre, vilde man meget hurtigt komme til at udvide Rammen og efterhaanden komme til, som det nylig er sagt af den ærede Ordfører, at saa en 5—600 Millioner Kr. i Kreditforeningsobligationer ind under Statsgarantien. Allerede dette vil vist være betænkeligt. Men der er et andet vigtigt Moment i dette Forslag, som gør, at jeg ikke kan stemme for det, ligesom det for Resten ogsaa gjorde, at jeg ikke kunde stemme for det andet Forslag, der sidst var til Behandling, hvad jeg ellers vilde have gjort, og det er det, at man har begaaet den for mig uforstaaelige Fejltagelse — jeg betragter det som en Fejltagelse, som noget, man har gjort uden at tænke over Konsekvenserne — at koble de to Ting sammen: Statsgaranti og uamortisable Laan. Det vil da sige, at med det samme man gaar ind paa disse to Ting, paadrager man Staten den Forpligtelse at staa fra nu af og til Dagens Ende som Selvslydner for de Laan, som skulle have Statsgaranti. Jeg gad vidst, om der overhovedet findes nogen lovgivende Forsamling, der har Mod til at paalægge den Stat, hvis Interessens man dog har en vis Forpligtelse til at varetage, en saadan Byrde, at den til evig Tid skal staa som Selvslydnerkautionist for Kreditforeningernes Laan. Jeg forstaaer ikke, hvorfor man har koblet de to Ting sammen. Det ser for mig næsten ud, som om man har villet gardere sig imod, at Lovven skulle blive vedtaget; men det kan dog vel ikke være Meningen. Det kan ikke have været Forslagsstillernes Hensigt ligefrem at umuliggøre Forslagets Vedtagelse. Jeg kan derfor ikke forstaa andet, end at det forholdes sig, som jeg nævnte først, at man ikke har gjort sig rigtig klart, hvilke Konsekvenser der følge af, at man omtrent i samme Sætning, i hvilken man siger, at Foreningen skal være bemyndiget til at bevilge afdragsfri Laan, forlanger Statsgaranti for dem. Det er da for urimeligt, at Staten skal være bunden i al Fremtid og ikke have noget som helst Middel i sin Haand til at komme løs fra denne Forpligtelse; thi der gives intet Middel i saa Henseende. Har Staten først paataget sig Statsgarantien og paategnet Statsobligationerne sin Underkrift, og disse Obligationer gaa til Udlandet og ere uamortisable, hester Staten til evige Tider for disse Laan. Derom er der ingen Tvivl. Jeg vil derfor dog henstille, om man ikke, inden denne Sag kommer til endelig Afgørelse — hvis man overhovedet, som jeg tror, har Interesse deraf, og hvad jeg gerne vil være med til — vil gøre et Forsøg f. Eks. med 100 Mill. Kr. amortisable Laan

for at faa klaret, om Statsgarantien hjælper Obligationernes Kurs saa meget, at det er værd at paalægge Staten Forpligtelsen, og ikke gaa til at vedtage denne absolut urimelige Sammentobling mellem Statsgaranti og uamortisable Laan. Og hvad er det saa, man opnaar ved at affasse de amortisable Laan, ved at gøre Laanene afdragsfri? Hvad Glæde er der egentlig for Debitorerne ved at blive ved alle deres Dage at heste ganske for den samme Gæld? Er der nogen saa stor Fordel derved, at man, for at faa det Forsøg gjort, vil rejse al den Modstand, som jeg formoder, der ikke alene fra min Side, men fra mange andre Sider til syvende og sidst vil komme mod den Slags Sammentoblinger af afdragsfri Laan og Statsgaranti. Hvorfor vil man ikke, naar man vil have Forsøget gjort, lade de Laan være amortisable ligesom hidtil alle Kreditforeningslaan? Jeg forstaaer ikke, at det kan være til nogen Gavn eller Glæde hverken for Kreditforeningerne selv eller for de paagældende Debitorer at faa Laanene afdragsfri. Jeg kan forstaa, at man siger: Vi forlænge Amortisationsfristen, det kan der være Mening i, men lad os ikke komme bort fra det i sig selv meget gode Princip, at de Laan, som stiftes hos Kreditforeningerne, skulle afdrages indenfor en rimelig Tid. Der er vistnok slet ingen Tvivl om, og jeg tror, at den ærede Ordfører paa det Punkt vil give mig Ret, at en stor Del af det gode Omdømme, som Kreditforeningerne herhjemme have i den almindelige Bevidsthed, sikkert er begrundet i, at man har Forstaaelsen af, at netop fordi der hvert Aar forsvinder Laanesummer, hvert Aar afdrages paa Gælden, bliver Sikkerheden større. Jeg tror sikkert, det har haft en væsentlig Indflydelse paa den store Tillid, som vore Kreditforeninger nyde. Der er endnu et, jeg har imod dette Forslag i Modsigelse til det andet, som vi nys sendte til Landstinget. Det Forslag var nemlig en ren og stærk Landbrugsforanstaltning, det var rent og stærkt til Fordel for Landbruget, og det forstaaer jeg, det er der Mening i. Dette Forslag derimod er en Foranstaltning for Landbruget og Købstæderne og i Særdeleshed for København, hvor man jo har den store „Østifternes Kreditforening“ med det uhyre Antal Millioner Udlaan i kjøbenhavnske Ejendomme. De skulle selvfølgelig have samme Fordel af Statsgarantien som selve Landbruget, men maa jeg spørge de Herrer, som have Interesse for Landbruget: Tror De, at Værdien af og Prisen paa de kjøbenhavnske Ejendomme er sunket i samme Grad som Værdien af og Prisen paa Landejen-